

Vidyodaya Journal of Humanities and Social Sciences

VJHSS (2022), Vol. 07 (02)

A Criminological Study on Family Environmental Factors Affecting Child Sexual Abuse in Sri Lanka

A. R. P. C. Udayakumara and H. K. S. Niranjana

Department of Criminology and Criminal Justice, University of Sri Jayewardenepura, Sri Lanka

Article Info

Article History:

Received 14 Feb 2022

Accepted 03 June 2022

Issue Published Online

01 July 2022

Key Words:

Child

Child Abuse

Sexual Abuse

Family Background of the Victims

*Corresponding author

E-mail address:

Sangeethniranjana25@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0001-8169-9367>

Journal homepage:

<http://journals.sjp.ac.lk/index.php/vjhss>

<http://doi.org/10.31357/fhs/vjhss.v07i02.08>

VJHSS (2022), Vol. 07 (02),
pp. 107-119

ISSN 1391-1937/ISSN
2651-0367 (Online)

Faculty of Humanities and
Social Sciences 2022

ABSTRACT

Child sexual abuse is a serious crime prohibited by Sri Lankan criminal law, which is discussed under child abuse. There are various factors that contribute to the sexual abuse of children. This research has conducted a criminological study of the family environmental factors affecting child sexual abuse in Sri Lanka. The research was conducted in the Kalutara and Colombo districts of the Western Province and 228 sexually abused children were used as the main sample in 2015-2020. Two separate samples were also used for officers on duty with regard to parents and children from the victims. The data obtained from the research have been extensively analyzed quantitatively and qualitatively. 87% of victims of sexual abuse are girls. The majority of 42% represent the 15-17 category. 47% of the majority are victims of corruption. The boyfriend (42%) is responsible for most of the abuse. 33% of victims have been sexually abused in their own home and 32% in the home of the abuser. Family vulnerabilities such as family economic difficulties, parental ignorance, extramarital affairs, single parent family, parental separation, family disputes, parental emigration, paternal and drug abuse, various physical and mental disorders of the parents, family moral decline, and breakdown of parent-child cooperation And various problems of children, problems in the social environment can be identified as factors contributing to sexual abuse. A child faces many problems when he or she is sexually abused. This physical, mental and social impact is detrimental not only to the child affected but also to his family, society and the country as a whole. It can be pointed out that an integrated approach is more effective in controlling and preventing child sexual abuse.

මානවකාල

ශ්‍රී ලංකාවේ ලමා ලිංගික අපයෝගනය සඳහා බලපාන පවුල් පාරිසරික සාධක පිළිබඳ අපරාධ විද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක්

1. හැඳින්වීම

අපරාධ සම්බන්ධයෙන් සාකච්ඡා කිරීමේදී ප්‍රමාදීන්ගේ අයිතිවාසිකම් උල්ලුණු සිදු කරන ලද අපයෝජන පිළිබඳ මැති කාලයේ බහුල ව සාකච්ඡාවට ලක් වේ. විශේෂයෙන් මාත්‍රා අපයෝජන අතර ප්‍රමාද පිළිබඳ මැති කාලයේ බහුල ව සාකච්ඡාවට ලක් වේ. විශේෂයෙන් මාත්‍රා අපයෝජනයට ලක්වීම බරපතල අපරාධකාරී වර්යාවක් මෙන්ම මේ වනවිට ප්‍රබල සූලත ගැටුවක් දක්වා සැම ජන සූලතයක ම වර්ධනය වී තිබේ. ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රමාද පිළිබඳ අපයෝජනවලට ගොදුරුවීමේ නව ප්‍රවත්තාවක් ඒ පිළිබඳව අධ්‍යායනයේදී භූජනාගත හැකිය. මෙරට ප්‍රමාද පිළිබඳ අපයෝජනවලට ගොදුරුවීම සූලතා විවිධ හේතු සාධක බලපාන බව පෙනෙයි. පිළිබඳ අපයෝජනයට ගොදුරුවන ප්‍රමාදීන්ගේ ගැටුව සහගත තත්ත්වයෙන් සහ ප්‍රධාන වශයෙන් ම වින්දිතයින්ගේ පවුල් පරිසරය ආශ්‍රිත අතිවන දුර්වලතා මේ සූලතා බලපාන ප්‍රබල හේතු සාධක වේ.

එක්සත් ජාතින්ගේ සංවිධානය 1989 දී ප්‍රමාද පිළිබඳ නිර්වචනයෙන් පසු සහ 1999 දී මාත්‍රා අපයෝජනය යන සංකල්පය පිළිබඳ අරථ ක්‍රියාත්මක ප්‍රමාද පිළිබඳ අපයෝජනය ඉතා සංකීර්ණ තත්ත්වයක් වන බව ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය වැඩි දුරටත් සූලත් කරයි. පිළිබඳ අපයෝජනය විවිධ ස්වරුපයන් යටතේ ක්‍රියාත්මක වීම මෙයට හේතු වී ඇතේ. ප්‍රමාදීන්ට සිදුවන පිළිබඳ අපයෝජන ක්‍රියා ලෙස දුෂ්‍රණය කිරීම, බරපතල පිළිබඳ අපයෝජනය, පිළිබඳ අතවර කිරීම, ප්‍රමාදීන්ගෙන් අපුතු පිළිබඳ අපයෝජන ගැනීම, ව්‍යාහිතාරය, තැනැත්තන් අතර දැඩි අඩිඡ්‍ර ක්‍රියා, අස්ථ්‍යාභික වැරදි, ප්‍රමාදීන් ක්‍රියාත්මක විවිධ සහ ප්‍රමාදීන්ට අදාළ ව පළපකරුව ලබන අධ්‍යාය්‍ය පළකිරීම හා ප්‍රදරුණන ආදි වැරදි පෙන්වා දිය හැකිය (ශ්‍රී ලංකා පොලිස් දෙපාර්තමේන්තුව, 1995:22). පිළිබඳ අපයෝජනවලින් ප්‍රමාද ආරක්ෂා කරගැනීමේ වගකීම මාත්‍රා අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ ප්‍රයෝගීයේ පාර්ශ්වකරුවන් වන රාජ්‍යයන් විසින් නොපිරිහෙළා ඉටු කළ යුතු බව එහි 38 වන වගකීය මගින් අවධාරණය කරයි. (Convention of the rights of the child, 1989:12). ජාත්‍යන්තර සහ දේශීය වශයෙන් කුමන නීති රිති තීවුණ ද මාත්‍රා පිළිබඳ අපයෝජනය සම්බන්ධයෙන් ගෝලිය හා ශ්‍රී ලංකාවේ තත්ත්වය අයහපත් මට්ටමක ප්‍රවතියි. මෙම පර්යෝජන අධ්‍යායනයේදී මාත්‍රා පිළිබඳ අපයෝජනය, ගෝලිය වශයෙන් සහ ශ්‍රී ලංකාවේ ක්‍රියාත්මක ස්වරුපය පිළිබඳ අවධාරණයක් යොමුකර තිබේ.

මාත්‍රා පිළිබඳ අපයෝජනය පිළිබඳ ගෝලිය තත්ත්වය විමසා බැඳීම ද මෙහි දී වැදගත් වේ. 2002 වර්ෂයේදී ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය විසින් ඇස්කමේන්තු කර ඇති ආකාරයට ලෝකයේ වයස අවුරුදු 18ට අඩු ගැහැණු ප්‍රමාදීන්ගේ අවම වශයෙන් පිළියන 150ක්

සහ පිරිම ප්‍රමාදීන්ගෙන් මිලියන 73ක් පිළිබඳ සංස්කරයේ යෙදීමෙන් හෝ වෙනත් කවර හෝ ආකාරයකින් පිළිබඳ අපයෝජනයකට ලක් වී ඇත (Unicef, 2012:01). එක්සත් ජාතින්ගේ මාත්‍රා අරමුදල වාර්තා මගින් පෙන්වා දෙන ආකාරයට ලෝකය ප්‍රරාමුන් පිළියන දෙකක් පමණ පිළිබඳ අපයෝජනයට ලක් වේ. එසේ ම සාමාන්‍යයෙන් ලෝකයේ ගැහැණු ප්‍රමාදීන්ගෙන් 1/3 ක් සහ පිරිම ප්‍රමාදීන්ගෙන් 1/7 පමණ පිළිබඳ අපයෝජනයට ලක් වේ (පෙරේරා, 2005:36). ලෝකයේ දිනපතා 8,500 ක් දෙනකුගේ සිරුරු තුවට HIV වෙරසය ඇතුළු වේ. මෙයින් දහසක් දෙනා අවුරුදු 15ට අඩු ප්‍රමාදීන් ය. මිලියන 1.5 ක් අවුරුදු 15ට අඩු ප්‍රමාදීන් HIV වෙරසය නිසා මියගොස් ඇත (මුත්තමාරණ, 1997:25). ඒ අනුව ප්‍රමාද පිළිබඳ අපයෝජනවලට ගොදුරුවීමේ අතිවු ප්‍රකිලිල නිසා ඔවුන්ට ජීවිතයෙන් ද වන්දි ගෙවීමට සිදුව තිබෙන බව පැහැදිලි වේ. ශ්‍රී ලංකාවේ ද මැති කාලයේ වාර්තා වූ පිළිබඳ අපයෝජන කිහිපයක මෙවැනි දැඩි ප්‍රවෘත්තියාරී සිදුවීම් දැකගත හැකි විය.

ලෝකයේ අනෙකුත් රටවල්වලට සාලේක්ෂව ආයිතික රටවල ප්‍රමාදීන් පිළිබඳ අතවරයට ගොදුරුවීම් බහුලව සිදු වේ. එක්සත් ජාතින්ගේ සංවිධානය පෙන්වා දෙන ආකාරයට ලෝක මාත්‍රා ජාවාරමෙන් 50%ක් සිදුවන්හේදී දකුණු ආයිතාව හා කාමිබෝජය කේන්දු කරගෙනය. මෙම දැරුවන් බහුතරයකට පිළිබඳ කටයුතුවල යේදීමට ද සිදු වේ (රුන්වෙල්, 2005:4). පතිස්ථානයේ සැම අවුරුද්ක ම ස්ථීන් හා ප්‍රමාදීන් 200,000ක් පමණ වහැකමට විකුණන බව සූලත්හේදී වේ. ඒ අනුව ඇතැම් අය විකුණනු ලබන්නේ පිළිබඳ කර්මාන්තය උදෙසා මය. 1991 වර්ෂය වනවිට ඉන්දියාවේදී මාත්‍රා ගණිකාවන් 500,000ක් ද, බලශාලදේශයේ 100,000ක් ද සිට ඇතේ. තුළු නීත්‍ය හා අවුදීම්තකම මූලුවේ පිළිබඳ අතවරයට ලක්වන ආයිතාවේ එක්ස් රෝන් බහුල ව ව්‍යාජන වී සිටියි. තායිලන්තයේ සැම අවමගුලු තුනකින් ම එකක් එක්ස් රෝගය නිසා සිදුවේ. 1999 දී සංඛ්‍යා ලේඛනවලට අනුව අවුරුදු 25ට අඩු එක්ස් රෝගය ගිරිගතවූවන් අතර බලශාලදේශයේ 4,000ක් ද, ඉන්දියාවේ 1,200,000ක් ද, නොපාලයේ 11,000ක් ද, පතිස්ථානයේ 24,000ක් සහ ශ්‍රී ලංකාවේ 2,500ක් වශයෙන් වාර්තා වී තිබේ. මොවුන්ගෙන් බොහෝ දෙනෙක් ලාභාල වියේ පසුවන ප්‍රමාදීන් වේ (නිශ්චාක, 2004: 22).

මාත්‍රා පිළිබඳ අපයෝජනය සම්බන්ධයෙන් ඉහත සූලත්හේදී ප්‍රමාදීන්ගේ අනෙකුත් රටවල ද පර්යෝජනයේ විසින් පර්යෝජන රාභියක් සිදුකර තිබෙන අතර මෙම පර්යෝජන බොහෝමයක පිළිබඳ අපයෝජනය සූලතා බලපාන හේතු සාධක සම්බන්ධයෙන් විමසීමට ලක්කර තිබේ. තායිලන්තයේ පිළිබඳ අපයෝජනයට ලක් වූ ප්‍රමාදීන් 60 ක් යොදාගෙන සිදුකරන ලද අධ්‍යායනයක් මගින් පෙන්වා දෙනෙක්නේ වින්දිතයින්ගේ පවුලාල දුර්වලතා පිළිබඳ අපයෝජනයට ලක්වීම සූලතා ප්‍රබලව ම හේතුවේ ඇති බවයි. මෙම අධ්‍යායනයට අනුව පිළිබඳ

අපයෝජනයට ලක් වූ වින්දිතයින් 61.7% දෙමාපියන් දික්කසාද වී ඇති බවයි. එසේ ම දෙමාපියන් පවුලන් වෙන්වීම, දෙමාපියන් මරණයට පත්වීම ආදි හේතුන් නිසා ලිංගික අපයෝජනයට ලක් වූ ප්‍රතිශතය 71.3%කි. පවුලේ දිලිය බව නිසා 55%ක් ද දෙමාපියන් මත්ද්වච හාවිත නිසා 38.3%ක් ද සහ පවුලේ සාමාජිකයින් මානසික රෝගයකින් පෙළීම නිසා 15% ක් ද ලිංගික අතවරවල වලට ගොඳුරු වී තිබේ (Trangkasombat, 2008:1461-1463). 2010 දී මැලේසියාවේ ක්වාලුලෝමුපුර (Kuala Lumpur) රෝහල ආගුයෙන් අහම්ඩි ඇඟුලු පිරිස විසින් සිදුකරන ලද අධ්‍යයනය අනුව ද ලිංගික අපයෝජනය සඳහා පවුලේ උරුවලතා වැඩි වශයෙන් ම බලපා තිබේ (Cheah & Yuen, 2016:89). ඕස්ට්‍රොලියාවේ 1992 දී වික්ටෝරියා පුද්ගලයේ සිටින ගැහැණු හා පිරිම් ලමුන්ගේ වෘත්තීය ලිංගික සම්බන්ධතා සහ මුළුන්ගේ මත්ද්වච හාවිතය පිළිබඳ සිදුකළ අධ්‍යයනයට අනුව ද ලිංගික අපයෝජනය සඳහා තිබාස තොමැතිකම, පවුලන් ප්‍රතික්ෂේප වීම, දෙමාපියන් තොමැතිවීම වැනි සාධක බලපා තිබේ (Hancock, 1992:29-52). ඇමරිකාවේ එව්.ඇඩ්.වී වෙරසය වැදුලුතු ලමයින් 96ක් සිටින දී 1987-1989 දී සිදුකළ අධ්‍යයනයකට අනුව ලිංගික අපයෝජනය සඳහා පුදාන වශයෙන් ම මත්පැන්, මත්ද්වච හාවිතය, දෙමාපියන් ගැනිකා වෘත්තීයෙහි නියුලීම, දෙමාපියන් තොමැතිකම, දිලිය බව හා දරුවන්ගේ තීදින්ගත රෝගාබාධායන් ඇඟුලු තිබෙන අපවාර් වර්යාවන් වැඩිවීම බලපා තිබේ (Gutman et al., 1991). ඒ අනුව ලෙස්කයේ විවිධ රටවල් කේත්දුකරගෙන ලමා ලිංගික අපයෝජනය සම්බන්ධයෙන් සිදුකළ පර්යේෂණ අධ්‍යයනයන්ට අනුව ලිංගික අපයෝජනය සඳහා බලපා ඇති ප්‍රධාන හේතු සාධක ලෙස පවුල් පරිසරය ආශ්‍රිතව ඇති වී තිබෙන අනාරක්ෂිත බව හඳුනාගෙන තිබේ.

මූල්‍ය ලංකාවේ ලමා ලිංගික අපයෝජනය විවිධ හේතු සාධක මත පදනම්ව නව ප්‍රව්‍යතාවකින් වර්තමානය වන විට වර්ධනය වී තිබෙන බව පෙනේ. 1980 සහ 1990 දෙකවල ලමයි ලිංගික අපයෝජනයට ලක්වීම කෙරෙහි සාමාජ පර්යේෂකයින්ගේ අවධානය යොමු වී ඇති. ශ්‍රී ලංකාව, ලමයින් ලිංගික කටයුතු සඳහා යොදා ගැනීමට සුදුසු තැනක් යැයි සංවාරකයින් අතර ජනග්‍රෑතියේ ප්‍රවාරය වී ඇති. (රත්නපාල, 2014:52). ස්ථාවකස් සගරාව මගින් "පිරිම් සමලිංගික සේවනයෙහි පාරාදීසය" ලෙසත් ලිටිල් ජේන් නම් සගරාවේ "ගණිකාවන් අවශ්‍ය නම් තායිලන්තයටත්, පිරිම් ලමා ගණිකාවන් අවශ්‍ය නම් ශ්‍රී ලංකාවටත් යායුතුතු" (අමරසේකර, 2012:147) යනුවෙන් දක්වා ඇති. ඉහත සගරාව දෙක මගින් පිරිම් ලමා ගණිකාවන් සම්බන්ධයෙන් ලෝකයේ ම අවධානය ශ්‍රී ලංකාව වෙත යොමුකර තිබේ. සාමාජ විද්‍යායැයින්ගේ පර්යේෂණ ලිපි හා වාර්තා අනුව ලංකාවේ ගණිකා වෘත්තීයේ යෙදෙන ප්‍රමාණයෙහි සංඛ්‍යාව 80,000ක් පමණ වේ. ලෝකයේ වෙනත් රටවල් සමග සැසැදීමේ දී මෙම සංඛ්‍යාව දෙවැනි වන්නේ ලක්ෂ 4ක් පමණ ලමා ගණිකාවන් සිටින තායිලන්තයට පමණි.

ලංකාවේ සිදුකළ පර්යේෂණ අනුව පැහැදිලි වන්නේ වර්තමානයේ වයස අවුරුදු 18ට අඩු පිරිම් ලමයි 18%ක් ද ගැහැණු ලමුන් 5.4%ක් ද ලමා කාලයේ දි ලිංගික අතවරයකට ලක් වී ඇති බවයි (අමරසේකර, 2015:118). කෙසේ නමුත් වර්තමානයේ ශ්‍රී ලංකාවේ ලමයින්ට සිදුවන ලිංගික අපයෝජන ප්‍රමාණය මිට වඩා ඉහළ අයයක් ගන්නා බව පැහැදි වේ. ශ්‍රී ලංකාවේ ලමා ලිංගික අපයෝජන වැරදි සම්බන්ධයෙන් කොළඹ පොලිස් ලමා හා කාන්තා කාර්යාලය වෙත වාර්තා වූ සංඛ්‍යා දත්ත අඩංගු තොරතුරු පහත වගුවෙහි දක්වා තිබේ.

වගු අංක 1. ශ්‍රී ලංකාවේ සිදුවන ලමා ලිංගික අපයෝජනය

ලිංගික අපයෝජනය	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ලිංගික අතවර කිරීම	1238	1206	1250	1488	1255	1225	1332	1309	1315
ලමයින්ට අදාළ ව පලකරනු ලබන අසභා පළකිරීම් හා ප්‍රදාරුන්	9	12	7	7	6	7	9	7	16
කුට්ටනය කිරීම	55	2	2	9	4	4	7	2	3
ලමයින්ගෙන් අයුත් ලිංගික ප්‍රයෝගන ගැනීම	0	24	23	58	36	28	27	20	17
අපහරණය කිරීම	814	767	731	809	748	741	819	741	714
දුෂ්‍රණය කිරීම	1808	1722	1651	1582	1516	1374	1384	1412	1564
අස්ථාහාවික වැරදී	138	22	19	16	22	28	8	10	5

බරපතල ලිංගික අපයෝගනය	612	811	728	749	584	525	670	640	628
ව්‍යාහිතාරය	18	46	32	42	33	29	28	43	42
තැනැක්තන් අතර දුඩී අභිජ්ට ක්‍රියා	2	5	3	12	11	21	0	7	2
එකතුව	4694	4617	4446	4772	4215	3982	4284	4191	4306

(මූලාශ්‍රය - කොළඹ පොලිස් ලමා හා කාන්තා කාර්යාලය, 2012-2020)

ඒ අනුව 2012-2020 දක්වා වසර නමයක කාලය තුළ දී ලමයි ලිංගික අපයෝගනයට ලක්වීම් 39,507 ක් වාර්තා වේ තිබේ. මෙම සංඛ්‍යාව ශ්‍රී ලංකාව වැනි කුඩා රටකට ඉතා ඉහළ අගයක් වන අතර එක් වසරක වාර්තාවේමේ සාමාන්‍යය 4,390 ක් වේ. විශේෂයෙන් ම ගැහැණු ලමයි දුෂ්‍රයනයට ලක්වීම් වැඩි වශයෙන් වාර්තා වේ තිබීම ඉතා ම බෙදාහිර තත්ත්වයක් වේ. මෙසේ අපයෝගනයට ලක් වූ වූ සැම ලමයෙන් ම පවුල් පරිසරය සම්බන්ධයෙන් විමසා බැලීමේ දී ලමයි බුඩුතරයකට අතර සිදුවීම් පවුලේ අනාරක්ෂිත හා වය බලපා තිබෙන බව හඳුනාගත හැකිය. දිස්ත්‍රික්ක අනුව සලකා බැලීමේ දී ඉහත වර්ෂ ත්වය තුළ දී ලමා ලිංගික අපයෝගන වැඩි වශයෙන් ම වාර්තා වේ තිබෙන්නේ පිළිවෙළින් කුරුණැගල, අනුරාධපුරය, ගම්පහ, රත්නපුරය, කොළඹ, ගාල්ල, කළුතර, මහනුවර, කැගල්ල, පුත්තලම යන දිස්ත්‍රික්ක අනුව සලකා බැලීමේ දී ඉහත වර්ෂ ත්වය තුළ දී ලමා ලිංගික අපයෝගන වැඩි වශයෙන් ම ත්වනාරම, කිලිනොව්විය, මුලතිවි, ව්‍යවිත්‍යාව සහ මධ්‍යමප්‍රව යන දිස්ත්‍රික්ක වෙළුව ය (මූලාශ්‍රය-කොළඹ පොලිස් ලමා හා කාන්තා කාර්යාලය, 2012-2020). ඉහත සංඛ්‍යා දැන්ත වාර්තා වන ප්‍රමාණය පමණක් වන අතර තිළින අපරාධ ගණයට වැශෙන තවත් බොහෝ ලිංගික අපයෝගන ක්‍රියා රාජියක් තිබිය හැකි බව කිව යුතුය.

ලමයි ලිංගික අපයෝගනවලට ගොඩුවීමට සංවාරක ව්‍යාපාරය, යුද ගැටුම්, පවුල් හා පාරිසරික දුර්වලතා, දරුවන්ගේ ගාරීරික හා මානසික දුබලතාවන්, සම්වයස් ක්‍රෙච්චායම්වල බලපැම, සමාජ හා සංස්කෘතික සාධක, සන්නිවේදන හා තාක්ෂණික සාධක, ස්වභාවික හා වෙනත් ආපදා තත්ත්වයන් බලපානු ලැබේ. මූ ලංකාවේ ලමා ලිංගික අපයෝගනය පිළිබඳව පර්යේෂණ සිදුකර ඇත්තේ ඉතා අවම සංඛ්‍යාවන් වන අතර එසේ සිදුකළ පර්යේෂණ කිහිපයක ලමා ලිංගික අපයෝගනය සඳහා බලපාන හේතු සාධක විවරණය කර තිබේ. ඒ අනුව ලමා ලිංගික අපයෝගනය පිළිබඳ මූ ලංකාවේ පුත්තලම දිස්ත්‍රික්කය ආගුණෙන් අපයෝගනයට ලක් වූ ලමයි 183ක් යොදාගෙන සිදු කළ අධ්‍යයනයට අනුව ලිංගික අපයෝගනයට ලක් වීම කෙරෙහි පවුල් දුර්වලතා බලපා ආති බවට සෞයාගෙන තිබේ (Amarathna & Vidanapathirana, 2016,34-36).

2001 දී සමෘද්ධී අමාත්‍යාංශයේ ග්‍රාම සංවර්ධන

පර්යේෂණයන් විසින් ප්‍රකාශයට පත්කරන ලද අධ්‍යයනයට අනුව මළිවරු විශේෂ ගතවීම, පියවරුන්ගේ මත්පැන් මත්ද්‍රව්‍ය හා විතය, දරුවන්ට මෙයේ රුක්වරයනය අනිමිමිම, මවිපියන් වෙන්වීම, අතියම් සම්බන්ධතා හේ දෙවැනිවර විවාහවීම, අසහා විනුවට පුවත්පත් රුපවාහිනිය ඇතුළු ජනමාධ්‍ය, කාන්තාවන්ගේ ඇදුම් විලාසිතා ආදිය හා වාණිජත්වය පසුපස හඳුනාම වැනි සාධක ලිංගික අපයෝගනයට බලපා තිබෙන බව පෙන්වා දෙයි (පලිපාන, 2001:3-4). එසේ ම මහාව්‍යය සරත් අමරසිංහ විසින් 2002 දී ජාත්‍යන්තර කම්කරු සංවිධානය හා එක්ව සිදුකළ අධ්‍යයනය, අවාර්ය එමෙහි විරුණ්ත් විසින් කුඩා දිස්ත්‍රික්කයේ පාසල් තුනක් පාදකරගෙන සිදුකළ අධ්‍යයනය, 1999-2001 දී ඇමරිකානු ජාතික පර්යේෂිකා ජොඩි මිලර (Jody Miller) විසින් මූ ලංකාවේ වෙරළාභිත පුද්ගලවල ලිංගික කටයුතුවල යෙදෙන ලමයින් පිළිබඳ කළ අධ්‍යයනය මගින් ලමයි ලිංගික අපයෝගනවලට ගොඩුවීමට බලපා ඇති හේතු සාධක පිළිබඳව සාක්ෂිතා තිබේ. මේ අතරින් පවුල් පරිසරය ආඩිත දුර්වලතා ද ලමා ලිංගික අපයෝගනයට බලපාන ප්‍රධාන සාධකයක් ලෙස හඳුනාගෙන ඇති.

ලමයෙන් ලිංගික අපයෝගනයට ලක්වීම නිසා විශාල ගැටු ගණනාවකට මූහුණපානු ලබයි. දරුවන්ගේ පිවිතයට දිගුකාලීන වශයෙන් මෙමින් බලපැම් ඇති කරන අතර දරුවා පිවිත්වන පවුලට, ඇයිතින්ට සහ සමාජයට ද විශාල බලපැමක් ඇති කරයි. ලමයින් ලිංගික වශයෙන් අපයෝගනයට ලක්වීම පාලනය හා නිවාරණය කිරීම අත්‍යවශ්‍යයන් ම සිදුවිය යුතු ය. සමස්ත සමාජයෙන්, රට්තින් ප්‍රගමනයට එය ප්‍රබල ලෙස බලපානු ලැබේ.

මෙම පර්යේෂණයේ පර්යේෂණ ගැටුව වන්නේ ලමා ලිංගික අපයෝගනය සඳහා බලපාන පවුල් පාරිසරික හේතු සාධක මොනවා? යන්න හඳුනාගැනීමයි. පර්යේෂණය සිදුකිරීමේ ප්‍රධාන අරමුණ වන්නේ ලමා ලිංගික අපයෝගනය සඳහා බලපාන පවුල් පාරිසරික හේතු සාධක පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීම යි. එසේ ම ලිංගික අපයෝගනවලට ගොඩු වූ ලමයින්ගේ පවුල් සමාජ, ආර්ථික තත්ත්වය අධ්‍යයනය කිරීම, ලිංගික අපයෝගනය තිසා වින්දිත ලමයි සහ පවුල මූහුණදෙන ගැටු

අධ්‍යයනය කිරීම සහ ලිංගික අපයෝගනය පාලනය හා නිවාරණය සඳහා යෝජනා ඉදිරිපත් කිරීම පර්යේෂණයේ උප අරමුණු වේ.

2. පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය

මෙම පර්යේෂණය කුළුතර හා කොළඹ දිස්ත්‍රික්ක ආයුරෙන් සිදුකරනු ලැබේය. සමඟ්ත නියැදිය 315ක් වේ. ජාගික ලමා ආරක්ෂක අධිකාරීයට 2015-2020 දක්වා ලමා ලිංගික අපයෝගනය සම්බන්ධයෙන් ලැබූණු පැමිණිලි 948 කින් විවිධ හේතු නිසා (අසත් පැමිණිලි, විමර්ශනය වෙමින් පවතින පැමිණිලි සහ වයස අවුරුදු 5 ට අඩු ලමයි සම්බන්ධයෙන් ලැබූණු පැමිණිලි) පැමිණිලි 581 ක් ඉවත් කළ පසු සංගහනය වන 367 කින් 228 ක් වන නියැදිය තෝරාගන්නා ලදී.

2.1 නියැදිය තෝරා ගැනීම

n = නියැදි තරම (Sample Size)

d = දේශ ආන්තිකය (Margin of error)

s = නියැදි විව්‍ලාභතාව (Sample variation)

විශ්වාස මට්ටම 95% කින් නිගමන ඉදිරිපත් කරන බැවින් එහි දී Z අගය 1.96 කි.

$s = \frac{pq}{d}$ නියැදි විව්‍ලාභතාව p හි උපරිම අගය 0.5 දී වන බැවින් $= 0.5 \times (1-0.5) = 0.25$

දේශ ආන්තිකය 5%ක් ලෙස ගන්නා ලදී.

$$n = \frac{n_0}{1 + [n_0 - 1]}$$

$$n_0 = \frac{z^2 \times s}{d^2}$$

$$n_0 = \frac{1.96^2 \times 0.1483}{(0.05)^2}$$

$$\begin{aligned} n_0 &= 227.883 \\ &= \underline{\underline{228}} \end{aligned}$$

අනෙක් නියැදි දෙක සඳහා වින්දීතයින්ගේ දෙමාපියන්ගේ සමන්විත 47ක නියැදියක් ද, ලමයි පිළිබඳ කටයුතු කරන රාජ්‍ය නිලධාරීන්ගේ සමන්විත 40ක නියැදියක් ද ඇතුළත් වේ.

එම අනුව සමඟ්ත නියැදිය 315කි. ලමයින්ගේ සහ දෙමාපියන්ගේ නියැදිය සරල සසම්භාවී නියැදි ක්‍රමයෙන් ද, නිලධාරීන්ගේ නියැදිය පරමාර්ථගත නියැදි ක්‍රමයෙන් ද තෝරාගෙන ඇත.

පර්යේෂණය සිදුකිරීමට ප්‍රාථමික මූලාශ්‍ර හා ද්විතීයික මූලාශ්‍ර හාවිත කර තිබේ. ප්‍රාථමික මූලාශ්‍ර ලෙස ක්ෂේත්‍රයෙන් ලබාගත් දත්ත හාවිත කළ අතර ද්විතීයික මූලාශ්‍ර ලෙස අධ්‍යයනයේ පර්යේෂණ මාන්කාවට අදාළ ව පළ වී ඇති තොරතුරු සහිත වාර්තා, සංඛ්‍යා ලේඛන, සගර, එම්ප්‍රේෂන් හාවිත කරනු ලැබේය. පර්යේෂණයේ ප්‍රාථමික දත්ත රස් කිරීම සම්මුඛ සාකච්ඡා ක්‍රමය, ප්‍රශ්නාවලිය සහ නිරික්ෂණය යන ක්‍රමවේද හාවිත කරන ලදී. ලමයින්ගෙන් සහ හාරකුරුවන්ගෙන් තොරතුරු රස් කිරීමට ආකාරීමය සම්මුඛ සාකච්ඡා උපලේඛනයක් සහ නිලධාරීන්ගෙන් දත්ත ලබා ගැනීමට ප්‍රශ්නාවලියක් ද හාවිත කරනු ලැබේය. දත්ත විශ්ලේෂණය කිරීම ප්‍රමාණාත්මක හා ගුණාත්මක ලෙස විශ්ලේෂණය කරනු ලැබේය. ප්‍රමාණාත්මක විශ්ලේෂණය සඳහා සමාලිය විද්‍යාවන් සඳහා වන සංඛ්‍යාතමය මෘදුකාංගය - Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) සහ Microsoft Excel මෘදුකාංග හාවිත කළ අතර SPSS මගින් ලිංගික අපයෝගනය සඳහා බලපාන හේතු සාධක පිළිබඳ සාධක විශ්ලේෂණයක් සිදුකරන ලදී. Microsoft Excel මෘදුකාංගය මගින් සටහන් වුරු, ප්‍රස්තාර නිර්මාණය කර ඇත. දත්ත දායකයින්ගේ හැඳුම්, හාවයන්, අදහස් හා ඉරියි අදිය විශ්ලේෂණය ගුණාත්මක විශ්ලේෂණය මගින් සිදුකර තිබේ.

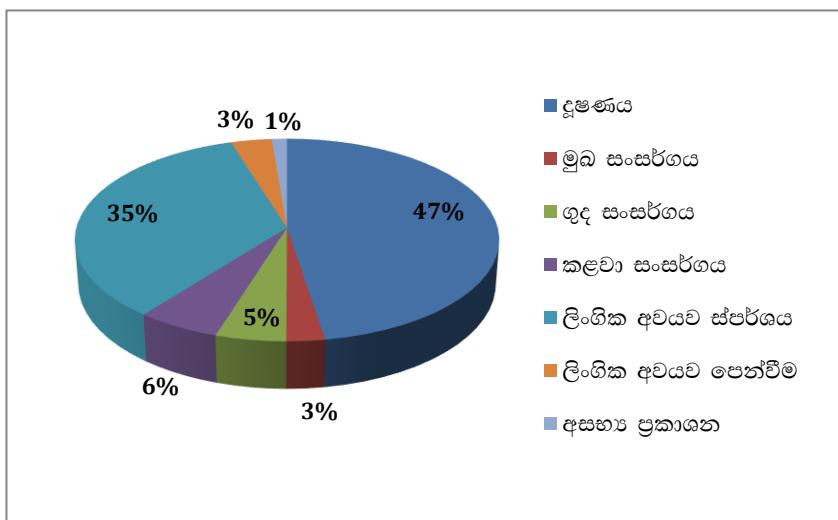
3. ප්‍රතිඵල හා සාකච්ඡාව

මෙහි දී පළමුව ලිංගික අපයෝගනයට අදාළ තොරතුරු පිළිබඳ සාකච්ඡා කිරීම වඩා වැදගත් වේ. ලිංගික අපයෝගනවලට ගොදුරු ලමයි 228ක නියැදියෙන් ලබාගත් දත්ත විශ්ලේෂණය කිරීම මෙහි දී සිදුකර තිබේ. ඒ අනුව ලිංගික අපයෝගනයේ ස්වභාවය පිළිබඳ රුපසටහන 1හි නිරුපණය කර ඇත.

එම අනුව ලමයි බෙඟතරයක් දුෂ්පාදනයට ලක් වී ඇති බව පෙනෙනිය. දුෂ්පාදනයට ලක් තු වින්දීතයින්ගේ ප්‍රතිඵල 47%කි. 35%ක් ලිංගික අතවර සිදුකිරීම නිසාද, 6% ක් කළවා සංසර්ගයේ යෙදීමෙන් ද, 5%ක් ගුද සංසර්ගයේ යෙදීමෙන් ද 3% බැඳින් මුළු සංසර්ගයේ යෙදීම සහ ලිංගික අවයව පෙන්වීම නිසා ද, 1%ක් අසහා ප්‍රකාශන පළකිරීම නිසා ද ලිංගික අපයෝගනයට ගොදුරු වී තිබේ. ලමයින් අපයෝගනයට ලක්කළ පුද්ගලයින් (අපයෝගකයා) කුවරුන් ද යන්න පිළිබඳ ද මෙම අධ්‍යයනයේ දී හඳුනාගෙන ඇත. ඒ අනුව වැඩි වශයෙන් ම ලමයින්ට ලිංගික අතවර සිදුකර තිබෙන්නේ මුවන්ගේ පෙම්වතා විසින්ය. පෙම්වතා අපයෝගකයා වීමේ ප්‍රතිඵල 42%කි. විශ්ලේෂණයේ ගැහැණු ලමයි ප්‍රශ්නාවලි සම්බන්ධතා පැවැත්වීමේ ද ඉතා අවබෝධයෙන් කටයුතු කළහාන් පෙම්වතාගේ සිදුවන අපයෝගන බොහෝමයක් ව්‍යුත්ක්‍රියා හැකියාව පවතියි. අපයෝගන සිදුකළ පුද්ගලයින් පිළිබඳව තවදුරටත් විමසා බැලීමේ දී පසුව පිළිවෙළින් අසල්වායියක් 14%ක් ද, ඇුතියෙක්

13%ක් ද, පියා 9%ක් ද, දන්නා හඳුනන අයකු 8%ක් ද, ගුරුවරයකු හා පූජකයෙකු 4% බැහිත් ද සුෂ්පූ පියා සහ තොදුන්නා අයකු 3% බැහිත් ද මිතුරකු 1%ක් වගයෙන් ලිංගික අපයෝජනවලට සම්බන්ධ වේ නිවේ. ඒ අනුව ලමයින් බහුතරයකට ලිංගික අපයෝජන සිදුකර තිබෙන්නේ මුවන් හොඳින් දන්නා හඳුනන පුද්ගලයින් බව තහවුරු වේ. ලිංගික අපයෝජනවලින් බහුතරයක් සිදු වී තිබෙන්නේ වින්දිතයින්ගේ සහ අපයෝජකයින්ගේ නිවෙස්වල දී විම කවත් විශේෂත්වයකි. 33% කට වින්දිතයින්ගේ නිවෙස තුළදී ම අපයෝජනය සිදු වී තිබෙන අතර 32%කට අපයෝජකයින්ගේ නිවෙස්වල දී අත්වරය සිදු වී නිවේ. ලිංගික අපයෝජනවලට ගොදුරුවීමට ඇති දැඩි අනාරක්ෂිත ම ස්ථාන දෙක හැරියට ඉහත ස්ථාන හඳුනාගත හැකි අතර එහි දී සිදුවන ලිංගික අපයෝජනවලින් බහුතරයක් වින්දිතයින්ගේ අනුමැතිය මත සිදු වී ඇති බව අනාරණ වේ. වින්දිතයින්ගේ 43%කට අපයෝජනය සිදු වී තිබෙන්නේ මුවන්ගේ කැමැත්ත අනුවය. මෙම අපයෝජනයට පෙර ද වින්දිතයින්ගේ 31%කට මොහුගෙන් ලිංගික අත්වර සිදු වී නිවේ.

අපයෝජනයෙන් පසුව ද වින්දිතයින්ගේන් 24%කට මොහුගෙන් නැවත නැවත අපයෝජන සිදුව තිබේ. අපයෝජකයින්ගේන් 65%ක් වින්දිතයින්ගේ නිවෙසට යමින් එමින් සම්බන්ධතා පවත්වා තිබේ. එසේ ම වින්දිතයින්ගේන් 21%ක් වෙනත් අපයෝජකයෙන් ද ලිංගික අත්වරයට ලක් වී ඇත. වින්දිතයින්ගේන් 55%ක් ලිංගික අපයෝජනයේ දී කිසිදු ප්‍රතිලාභයක් බලාපොරාත්තු වී නැත. එසේ වුවත් වින්දිතයින්ගේන් 30%ක් පෙම්වතා විවාහකර ගැනීමේ පොරාන්දුව නිසා ද, 12%ක් ආදරය, 9%ක් මුදල, 4% බැහින් ලිංගික ආංශ සහ නිවෙසේ ආහාරපාන අවශ්‍යතාව සපුරා ගැනීම ද ලිංගික අපයෝජනයේ ප්‍රතිලාභ වගයෙන් බලාපොරාත්තු වී නිවේ. කෙසේ නමුත් ලිංගික අපයෝජනයට අදාළ ඉහත තොරතුරු පිළිබඳ වැඩි අවධානයක් යොමු කිරීමේ දී පවුල් පරිසරය ආක්‍රිත යුත්වලතා අපයෝජනයට ලක් විම කෙරෙහි ප්‍රබල ලෙස බලපා ඇති බවට විශ්වාස කළ හැකිය. වින්දිතයින්ගේ නිවෙසට අපයෝජකයින් පැමිණීම, නැවත නැවත ලිංගික අත්වරය ලක්වීම ඇදී කාරණ මගින් පවුල් පරිසරය අනාරක්ෂිත බව පැහැදිලි වේ.

රුපසහන 1. ලිංගික අපයෝජයේ ස්වභාවය(මුලාගුය - අධ්‍යයන නියැලු සමීක්ෂණය 2019-2020)1

ලමයි ලිංගික අපයෝජනවලට ගොදුරුවීම සඳහා බලපා ඇති හේතු සහ අවධානම් සාධක පර්යේෂණයේ දී හඳුනාගත හැකිවිය. එම සාධක වින්දිතයින්ගේ ගැටුපු, පවුල් ගැටුපු සහ සමාජ පාරිසරික ගැටුපු ලෙස වර්ගකර වුහු කළ හැකිය. වින්දිත සාධක පිළිබඳ සලකා බැලීමේ දී මුවන්ගේ ස්ත්‍රී පුරුෂ හාවය, වයස, අධ්‍යාපන මට්ටම හා ඇතැම් වර්යාත්මක ලක්ෂණ හා අන්තර් පුද්ගල සම්බන්ධතා පවත්වන ආකාරය සංස්කුත ම ලිංගික අපයෝජනවලට ලක්වීම කෙරෙහි බලපා නිවේ. ලිංගික අපයෝජනවලට ගොදුරු වූ වින්දිතයින්ගේන් බහුතරයක් ගැහැණු ලමයි වේ. ඒ අනුව

වින්දිතයින්ගේන් 87%ක් ගැහැණු ලමයි වන අතර පිරිම් ලමයි 13%ක්. මෙසේ අපයෝජනයට ලක් වූ ගැහැණු ලමයින්ගේන් බහුතරයක් ප්‍රේම සම්බන්ධතා ගොඩ තාග ගැනීම සහ සිය පෙම්වතාගෙන් අපයෝජනයට ලක්වුවන්ය. ලමයික් ප්‍රේම සම්බන්ධතාවක් ඇති කරගැනීම වළකවාලීම හේ පාලනයක් සිදුකිරීමට නොහැකිවීම යුත්වල දෙමායියාවයේ ලක්ෂණයකි. ලිංගික අපයෝජනවලට ගොදුරුවීමට වයස ද අවධානම් සාධකයකි. පර්යේෂණ ප්‍රතිලිඛන අනුව අපයෝජනයට ලක් වූ බහුතරයක් එනම් 42%ක් 15-17 වයස් කාණ්ඩයට අයන් වේ. 12-14 වයස් කාණ්ඩයේ 33%ක්

ද, 9-11 වයස්කාණ්ඩයේ 17%ක් ද, 6-8 වයස්කාණ්ඩයේ දී 9%ක් ද අපයෝජනයට ලක් වී තිබේ. ඒ අනුව වයස අවුරුදු 12අ වැඩි ලමයි, විශේෂයෙන් ගැහැණු ලමයි දෑඩි අවධානම් ක්ත්වායමක් වේ. වින්දිතයින්ගේ අධ්‍යාපන මට්ටම සම්බන්ධයෙන් විමසා බැලීමේ දී 35%ක් 10-11 ග්‍රේණිටල ද, 31%ක් සාමාන්‍යපෙළ විභාගයට මූළුණදීම ද, 18%ක් 7-9 ග්‍රේණිටල ද, 10%ක් 4-6 ග්‍රේණිටල ද, 2%ක් 1-3 ග්‍රේණිටල ද අධ්‍යාපනය ලබයි. සාමාන්‍යපෙළ විභාගය සමත් ප්‍රතිඵතය 4%ක් සහ උසස්පෙළ හදාරණ 1%ක් සිටියි. වර්තමානයේ පාසල් අධ්‍යාපනය හදාරණ ප්‍රතිඵතය 44%ක්. වින්දිතයින්ගේන් 7%ක් විවිධ කායික හා මානසික ආභාධවලින් පසුවේ. මෙම ආභාධිත හාවය ලිංගික අපයෝජනයට ලක්වීම කෙරෙහි සාපුරුව ම බලපා තිබේ. එසේ ම බහුතරයක් වින්දිතයින්ගේ යම් යම් වර්යාත්මක ලක්ෂණ ද ලිංගික අපයෝජනවලට ගෞදුරුවීමට බලපා ඇති බව පර්යෝජනයේ දී හඳුනාගත හැකි විය. වින්දිතයින්ගේ දුරකථන හාවිතය, අන්තර්ජාල හාවිතය, ජ්‍රේම සම්බන්ධතා, ඇතැම් අපවාරී වර්යා ලිංගික අපයෝජනවලට ගෞදුරුවීමට සැලකියුතු බලපාලක් සිදුකරයි. වින්දිතයින්ගේන් 46%ක් දුරකථන හාවිතකරන අතර මූල්‍යගේන් 13%ක් මෙම හාවිතය නිසා ම ලිංගික අන්තර්ජාලය හාවිතකරන අතර මූල්‍යගේන් 42%ක් අන්තර්ජාලය හරහා ලිංගික අපයෝජනවලට ගෞදුරු වී තිබේ. වින්දිතයින්ට බලපාන යම් යම් ගැටුප්‍රකාර තත්ත්වයන් දෙමාපියන්ට පවසා තිබෙන්නේ 66%ක් වන අතර 34%ක් ගැටුපු පැවැත්මට වෙනත් පුද්ගලයින් තෝරාගෙන තිබේ. 13%ක්

තමන්ට බලපාන ගැටුපු කිසිවකුටත් පවසා තැන. වින්දිතයින් 24%ක් නිවැසියන් සමග දැඩි කේන්තියෙන් පසුවන බව වාර්තාවන අතර මෙය අන්තර් පුද්ගල සම්බන්ධතා පැවැත්වීමේ අඩුපාඨු වේ. ඒ අනුව අන්තර් පුද්ගල සම්බන්ධතා යහපත් ලෙස පැවැත්වීමට දරුවා පුරුවයේ සිට ම නිවැරදි සමාජානුයෝජන ක්‍රියාවලියකට හාජන කළපුතු අතර මෙය පැවැත්වීමේ ප්‍රධාන වගකීමක් වේ. ඒ අනුව ලිංගික අපයෝජනය සඳහා හේතු වූ වින්දිත දරුවන්ගේ යම් යම් වර්යාත්මක දුරවලාතාවන් සඳහා සාපුරුව ම සහ වකුවන් දරුවා පිවත්වන පවුල වගකිව යුතුය. ලිංගික අපයෝජනයට ගෞදුරුවීම සඳහා වින්දිතයින්ගේ පවුලේ දුරවලාතා ප්‍රබල වගයෙන් ම බලපා තිබේ. මෙම පර්යෝජන අධ්‍යාපනයේ දී වින්දිත පැවැත්වීම පහත සඳහන් දුරවලාතාවන් හඳුනාගත හැකි විය. ඒ අනුව පවුලේ අපර්ජිත දුරවලාතා, දෙමාපියන්ගේ අඩු අධ්‍යාපනය, දෙමාපියන් මියයාම, තනි මාපිය පවුල, දෙමාපියන් පවුල හැරයාම, දෙමාපියන්ගේ අනියම් සම්බන්ධතා, දෙමාපියන්ගේ දෙදෙන විවාහය, දෙමාපියන් විදේශගත විම, දෙමාපියන්ගේ මත්පැන් මත්දුව්‍ය හාවිතය, දෙමාපිය අඩු අධ්‍යාපනය, පවුල ආරවුල්, මව පියා දෙදෙනා ම රැකියාවක තියැලීම, දෙමාපිය නොහිරුම්මූ වර්යා රාව සහ නිවැසේ පහසුකම් ප්‍රමාණවත් නොවීම වැනි සාධක හඳුනාගනු ලැබේය. මෙයින්ගේන් සැලකියුතු පිරිසක් වින්දිතහාවයට පත්වීමට බලපා තිබෙන්නේ මව හේ පියා සහ දෙමාපියන් අනිමිවීම සි. පර්යෝජනයෙන් හඳුනාගත් පුද්ගලයින් 84 දෙනකුට හෙවත් 37%කට දෙමාපියන් අනිමිවීමට බලපා හේතුව පහත වගුව තුළ නිර්පෘතය කර තිබේ.

වග අංකය 2. වින්දිතයින්ට දෙමාපියන්, මව හේ පියා අනිමිවීමට හේතුව

දෙමාපියන්, මව හේ පියා අනිමිවීමට හේතුව	සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිඵතය
1. දෙමාපියන් මියයාම	1	1
2. මව මියයාම	4	5
3. පියා මියයාම	19	23
4. මව පවුල හැරයාම	11	13
5. පියා පවුල හැරයාම	36	43
6. දීර්ස කාලයක සිට දෙමාපියන් විදේශ ගතවීම හේ වෙනත් පුද්ගලයක පිවත්වීම	3	4
7. මව මියයාම සහ පියා පවුල හැරයාම	2	2
8. මව පියා දෙදෙනා ම පවුල හැරයාම	4	5
9. පියා මියයාම සහ මව පවුල හැරයාම	2	2
10. පියා පවුල හැරයාම සහ මව දීර්ස කාලයක සිට වෙනත් පුද්ගලයක පිවත්වීම	1	1
11. පියා පවුල හැරයාම සහ මව දීර්ස කාලයක සිට විදේශ ගතවීම	1	1
එකතුව	84	100

(මූලාශ්‍රය - අධ්‍යාපන නියැදි සම්ක්ෂණය 2019-2020)

මෙරට පිවත්වන ලමයින් සැලකියුතු පිරිසකට ඉහත දක් වූ විවිධ හේතු මත දෙමාලියන් අහිමි වන අවස්ථා වාර්තා වේ. මෙම දරුවන්ගෙන් බහුතරයක් ලිංගික අපයෝජන ද ඇතුළු වෙනත් විවිධ ගණයේ අපයෝජනවලට ගොදුරු වන බව හඳුනාගත හැකිය.

දෙමාපියන්ගේ අඩු අධ්‍යාපනය, තුළගත්කම ද ලමා ලිංගික අපයෝජනය සඳහා බලපා ඇති බව පෙනෙයි. පර්යේෂණය අනුව පියවරුන්ගෙන් 68%කට 10-11 ශේෂීවලින් ඉහළ අධ්‍යාපනයක් ලැබූමට නොහැකි වී තිබේ. මිවරුන්ගේ මෙම ප්‍රතිශතය 62%යි. නමත් ශේෂීවය සහ රෘත් පහළ අධ්‍යාපනයක් ලැබූ පියවරුන්ගේ ප්‍රතිශතය 50%ක් වන අතර මිවරුන්ගේ ප්‍රතිශතය 40%යි. ඒ අනුව වින්දිතයින්ගේ දෙමාපියන් අඩු අධ්‍යාපනයක් ලබා ඇති බව පැහැදිලි වේ. දරුවන් ට ද නිසි අධ්‍යාපනයක් ලබාදීම මේ නිසා නොහැකි වී ඇති අතර ලිංගික අපයෝජනවලින් ආරක්ෂාවේමේ කුම සහ ලිංගික අධ්‍යාපනය පිළිබඳ සරල හෝ අවබෝධයක් ලබාදීම මේ නිසා මිග හැරි ඇති. ඉහළ අධ්‍යාපනයක් ලැබූ දෙමාපියන් සිටින ප්‍රවූල්වල දරුවන් ලිංගික අපයෝජනයට ගොදුරු නොවනවායැයි මේයින් අදහස් නොවන අතර දෙමාපිය අනවබෝධය හා තුළගත්කම සැලකියුතු ආකාරයකින් ලමා වින්දිතහාවයට බලපා තිබෙන බව පර්යේෂණයෙන් අනාවරණය වී තිබේ.

වින්දිත ප්‍රවූල්වල ආර්ථික දියුතාව ද ලමා ලිංගික අපයෝජනය සඳහා බලපා තිබෙන ප්‍රධාන සාධකයකි. දෙමාපියන්ගෙන් බහුතරයක් අවිධිමත් රිකියාවන්වල තියැලීම හේතුවෙන් එම ප්‍රවූල්වල ආර්ථික මිට්ම ද පහළ අයයක් ගෙන තිබේ. රාජ්‍ය සහ පොදුගලික අංශයේ සේවකරන පියවරුන්ගේ මූල්‍ය ප්‍රතිශතය 24%ක් වන අතර මිවරුන්ගේ ප්‍රතිශතය 14%යි. ඒ අනුව අනෙකුත් සියවරුන් සියලුදෙනා කමිකරු, ස්වයං රිකියා සහ සුළු ව්‍යාපාර සිදුකරයි. මිවරුන්ගේ රිකියාව ද මෙම වර්ග කිරීම යටතේ ම දක්වා ඇති අතර රිකියාවක් නොකරන මිවරුන්ගේ ප්‍රතිශතය 39%ක් වේ. ඒ අනුව බහුතරයකෙන් රිකියාවේ ස්වභාවය, මුවුන්ගේ ආර්ථිකය පහළ මිට්මකට ඇද දුම්මට හේතු වී තිබේ. සාමාජිකයින් කිහිපයෙන් සිටින ප්‍රවූලකට රැකියිල් 30,000/- මායික ආදායමක් ප්‍රමාණවත් නොවයි. මෙවැනි ප්‍රවූල් 48%ක පමණ අධ්‍යයනයේ ද හඳුනාගෙන තිබේ. වින්දිත ප්‍රවූල් 91%කට වෙනත් කිහිදු ආදායම මාර්ගයක් නැත. එසේ ම ප්‍රවූල්වලින් 33%ක් කුමතා හෝ රාජ්‍ය සහනාධාරයකට පිළිකම් කිමත් එම ප්‍රවූල්වල ආර්ථික දියුතාව පැහැදිලිකරයි. එසේ ම ප්‍රවූල්වලින් 56%ක් විවිධ හේතු සඳහා යය වී තිබේ. සැලකියුතු පිරිසකගේ තිව්‍යේ පහසුකම් අවම මිට්මකින් පවතියි. ඒ අනුව ආර්ථික වශයෙන් පිඩාවට පත්ව සිටින මෙවැනි ප්‍රවූල්වල පිවත්වන ලමයින් සිල්බඳ අපයෝජකයින්ගේ වැඩි අවධානයක් යොමු වේ. එසේ ම ආර්ථික අග්‍රිතකම්වලින් පිඩා විදින වින්දිතයින් අපයෝජකයින්ගෙන් පිළිසරණ පැහිමට

ගොස් වින්දිත හාවයට පත් වූ අවස්ථා කිහිපයක් ම පර්යේෂණයේ ද අනාවරණය වී තිබේ. මේ අනුව ප්‍රවූලක ආර්ථික දියුතාව එම ප්‍රවූල්වල දරුවන් ලිංගික අපයෝජනවලට ගොදුරුවීමට සැලකියුතු බලපෑමක් සිදුකරයි.

මව පියා හෝ දෙදෙනාගෙන් එක් අයකු විදේශගතවීම ද ලමා ලිංගික අපයෝජනය සඳහා බලපාන ප්‍රවූල සාධකයක් වේ. විශේෂයෙන් ම වින්දිතයින්ගේ මිවරුන් 9%ක් තම දරුවන් ලිංගික අපයෝජනයට ගොදුරුවන විට විදේශගත වී සිට තිබේ. එසේ ම අපයෝජනය සහ රෘත් පහළ අධ්‍යාපනයක් ලැබූ පියවරුන්ගේ ප්‍රතිශතය 50%ක් වන අතර මිවරුන්ගේ ප්‍රතිශතය 40%යි. ඒ අනුව වින්දිතයින්ගේ දෙමාපියන් අඩු අධ්‍යාපනයක් ලබා ඇති බව පැහැදිලි වේ. දරුවන් ට ද නිසි අධ්‍යාපනයක් ලබාදීමට මේ නිසා නොහැකි වී ඇති අතර ලිංගික අපයෝජනයට ලක් වී මව පියා දෙදෙනා ම හෝ විශේෂයෙන් ම විදේශගතවීම එම ප්‍රවූල්වල ලමයින් ලිංගික අකවරවලට ලක්වීමේ වැඩි අවධානමක් ඇතිකරයි. මව විදේශගතවීම එම ප්‍රවූල්වල පිවත්වන ගැහැණු ලමයි පියා, සුළු පියා සහ වෙනත් ඇදින්, අසල්වාසීන්ගෙන් ලිංගික අතවරයට ලක් වූ අවස්ථා පර්යේෂණයේ ද ද හඳුනාගත හැකිවිය.

මව පියා දෙදෙනා ම රිකියාවක තියැලීම පමණක් නොව මුවන් රිකියාවට ගොස් පැමිණෙනතුරු දරුවන් ආරක්ෂාව රද දි සිටින ආකාරය ද ලිංගික අපයෝජනයට ලක්වීම සම්බන්ධයෙන් සාකච්ඡාවේ දී ඉතා ම වැදගත් වේ. මව හෝ පියා සේවයට ගොස් පැමිණෙනතුරු මව සමග හෝ පියා සමග නිවසසහි රද සිටින වින්දිතයින්ගේ ප්‍රතිශතය 41%යි. අපයෝජනයට ලක් වූ මුවයින්ගෙන් 59%ක් මව පියා සේවයකර පැමිණෙනතුරු තත්ත්ව ම හෝ වෙනත් කවර හෝ පුද්ගලයකු සමග රද සිට ඇති. මෙය ද අවධානම් තත්ත්වයක් ලෙස සැලකිය හැකිය. එසේම වින්දිතයින්ගෙන් 53%ක් තම දෙමාපියන් තමන් පිළිබඳව අඩු අවධානයක් යොමුකර ඇති බව ප්‍රකාශකරයි. මෙවැනි අනාරක්ෂා තත්ත්වයන් ලිංගික අපයෝජනට ලක්වීම කෙරෙහි තිබැතින් ම බලපායි.

පියාගේ මත් ද්‍රව්‍ය හාවිතය ද එම ප්‍රවූල්වල පිවත්වන දරුවන් ලිංගික අපයෝජනවලට ගොදුරුවීම කෙරෙහි ප්‍රවූල වශයෙන් බලපායි. පියවරුන්ගෙන් අති බහුතරයක් හෙවත් 80%ක් මත්පැන් මත්ද්‍රව්‍ය හාවිතය තියා ප්‍රවූල්වලින් 42%ක ගැසුම් ඇති වී තිබේ. මත් ද්‍රව්‍ය හාවිතකර සිම්බඳව සිටින පියකුගෙන් දරුවන්ට තියි ආරක්ෂාව හා රිකියාවක් අපේක්ෂා කළ නොහැකිය. ඇතුළුවිට අපයෝජනවලට පෙළුමින්නේ මුවන්මය. මේ තියා මත්පැන් මත්ද්‍රව්‍ය හාවිතය මා ලිංගික අපයෝජනය සඳහා බලපාන ප්‍රධාන හේතු සාධකයකි.

වෙනත් විවිධ හේතු සාධක පදනම්කරගෙන වින්දිත ප්‍රවූල් 41%ක ගැවුම් ඇති වී තිබේ. එම ගැවුම්වලින් 52%ක් ම මව හා පියාගේ අනියම් සම්බන්ධතා තියා සිදු වී තිබේ. හාරකරුවන් 62%ක් අනියම්

සම්බන්ධතා පවත්වන බව දෙමාපිය නියැදියේ දී හඳුනාගෙන තිබේ. එසේ ම වින්දියකින් 15%කගේ දෙමාපියන් ස්ථිර වශයෙන් පවතින විවිධ කායික මානයික රෝගී තත්ත්වයන්ගෙන් පෙළෙන අය වෙති. මෙටැනි දුර්වලතාවන් ද ලිංගික අපයෝජනය සඳහා සාධක වේ.

මෙම පරියේෂණයේ දී හඳුනාගනු ලැබූ දෙමාපියන් දරුවන් සමඟ පවත්නා දුර්වල අන්තර සම්බන්ධතාව ද ලිංගික අපයෝජනය සඳහා බලපාන තත්ත්ව ප්‍රධාන සාධකයකි. දරුවන් සමඟ ගත කිරීමට පමණක් දෙදෙනික කාලයෙන්, යම් නිශ්චිත හෝ විශේෂ කාල සිමාවක් වෙන්කර ඇත්තේ දෙමාපියන්ගෙන් 11%ක් තරම්වන අවම ප්‍රතිශතයකි. එසේ ම දෙමාපියන්ගෙන් 85%ක් තම දරුවන්ගේ දෙදෙනික දින වර්යාව ගත වූ ආකාරය පිළිබඳ කිසිදු විමසීමක් සිදුනාගරයි. භාරකරුවන් විසින් ම තම දරුවන් පිළිබඳ අඩු අවධානයක් යෙමුවුරු ඇති බව පිළිගෙන තිබේ. එසේ පිළිගත් ප්‍රතිශතය 57%කි. දෙමාපියන්ගෙන් 60%ක් තම දරුවාට සිදු වූ ලිංගික අපයෝජනය දුනාගෙන තිබෙන්නේ වෙනත් පුද්ගලිකාගෙන් හෝ මාර්ගයකින්ය. මෙය දරුවන් සහ දෙමාපියන් අතර තිබෙන දුර්වල අන්තර සම්බන්ධතාවන් වඩාත් පැහැදිලිකරන තත්ත්වයකි.

වග අංක 3. මො ලිංගික අපයෝජනයට බලපාන හේතු (ලකුණු න්‍යාසයේ අයයන් තුළින්)

සංරචකය	පළමු සාධකය	දෙවන සාධකය	තෙවන සාධකය	සිවන සාධකය
දෙමාපියන්ගේ තුළත්කම හා ලිංගික අධ්‍යාපනය පිළිබඳ තොදුළත් කම	-0.312	0.631	0.931	-0.871
අසල්වාසින් සමඟ තිබෙන අයහපත් අන්තර සම්බන්ධතාව	0.019	0.857	-0.842	-0.003
තිවිසේ පවතින අඩු යටිනල පහසුකම් තත්ත්වය	0.09	-0.314	0.111	0.998
මව හෝ පියා නොමැතිකම හෝ දෙමාපියන්ගේ අනියම් සම්බන්ධතාව	0.748	-0.682	-0.748	-0.321
දෙමාපියන්ගේ මත්දුවා භාවිතය	0.911	-0.397	0.03	0.491
දරුවා සමාජය සමඟ සම්බන්ධ තොවීම	0.01	0.898	0.697	-0.312
දෙමාපියන් හා දරුවන් අතර පවතින අයහපත් අන්තර සම්බන්ධතාවන්	0.784	0.087	0.221	-0.264
ප්‍රවුල් ආර්ථිකය ගක්තීම් තොවීම	0.07	-0.512	0.542	0.912
දරුවා පාසල් තොයාම හා ලිංගික අධ්‍යාපනය පිළිබඳ තොදුළත් කම	0.02	0.04	0.927	0.325
භාරකරුවකු යටතේ පිවත්මේම සිදුවීම	0.741	0.321	0.02	0.03
දරුවා පිවත්වන ප්‍රවා පිළිබඳ සමාජය දරන අයහපත් ආකල්පය	-0.348	0.921	0.632	0.741

(මූලාශ්‍රය - අධ්‍යයන නියැදි සම්ක්ෂණය 2019-2020)

එම් අනුව දෙමාපියන්ගේ තුළත්කම හා ලිංගික අධ්‍යාපනය පිළිබඳ තොදුළත්කම, ලමයි ලිංගික අපයෝජනයට ලක්වීමත් අතර 93%ක සම්බන්ධතාවක් පවතියි. අසල්වාසින් සමඟ තිබෙන අයහපත් අන්තර සම්බන්ධතාව සහ ලිංගික

ලිංගික අපයෝජනවලින් ආරක්ෂාවේමේ කුමෝපායන් පිළිබඳ හාරකරුවන්ගෙන් 79%කට තම දරුවන් දනුවත් කිරීමට තොහැකි වී තිබේ. දෙමාපියන්ගෙන් 30%ක් සිය ලමා කාලයේ ද ලිංගික අපයෝජනයකට ගොදුරු වී තිබේ. ඒ අනුව සිවුන්ගේ දරුවන්ට ද එම ඉරණම ම අන්ත්වීමට සිදුව තිබේ. එසේ ම විවිධ වැරදි වර්යාවන්ගේ නියැලීම හේතුවෙන් හාරකරුවන්ගෙන් 61%ක් පොලිස් නීතිමය කටයුතුවලට ද 21%ක් අධිකරණ කටයුතුවලට ද සම්බන්ධ වී තිබේ.

ඉහතින් විස්තර කළ කරුණු, පරියේෂණයෙන් හඳුනාගත් ප්‍රවුල් ගැටුප්‍රකාර තත්ත්වයන් වන අතර ඒවා සාපුරුව ම එම ප්‍රවුල්වල ලමයි ලිංගික අපයෝජනවලට ගොදුරුවීමට හේතු වී තිබේ.

පරියේෂණයේ දත්ත සාධක විශ්ලේෂණයක් සිදුකිරීම තුළින්, ලමා ලිංගික අපයෝජනය සඳහා බලපාන ප්‍රධාන හේතු සාධක 11ක් හඳුනාගෙන ඇතේ. එම හේතු සාධක ලමයි ලිංගික අපයෝජනයට ලක්වීම අතර පවතින සහස්‍රම්බන්ධතාව පහත වගුවෙහි තිරුප්පණය වේ.

ක සම්බන්ධතාවක් ද, දෙමාපියන්ගේ මත්ද්වා භාවිතය ලමයි ලිංගික අපයෝගනයට ලක්වීම අතර 91% ක සම්බන්ධතාවක් ද, දරුවා සමාජය සමග සම්බන්ධ නොවීම හා ලිංගික අතවරවලට ගොදුරුවීමත් අතර 89%ක සම්බන්ධතාවක් ද දෙමාපියන් හා දරුවන් අතර පවතින අයහපත් අන්තර් සම්බන්ධතාවන් ලමා ලිංගික අපයෝගනයට ගොදුරුවීමෙහිලා 78%ක සම්බන්ධතාවක් ද, පවුලේ ආර්ථිකය ගැනීමත් නොවීම ලිංගික අපයෝගනයට ලක්වීම අතර 91%ක සම්බන්ධතාවක් ද, දරුවා පාසල් නොයාම හා ලිංගික අධ්‍යාපනය විශිෂ්ට නොදැනුවන්කම ලමා ලිංගික අපයෝගනයට ලක්වීම අතර 92%ක සහසම්බන්ධතාවක් ද, භාරකරුවකු යටතේ පිවත්වීමත් සිදුවීම හා ලිංගික අපයෝගනයට ගොදුරුවීමත් අතර 74% ක සම්බන්ධතාවක් ද, දරුවා පිවත්වන පවුල පිළිබඳ සමාජය දරණ අයහපත් ආකල්පය ලමා ලිංගික අපයෝගනයට ගොදුරු වීම අතර 92%ක සම්බන්ධතාවක් ද පවතින බව අනාවරණය වී තිබේ. ඒ අනුව මෙම පර්යේෂණයේ දත්ත සාධක විශ්ලේෂණය තුළින් ලමා ලිංගික අපයෝගනය සහ පවුලේ ගැටුපු, දුරුවලකා අතර අති ප්‍රාල සහසම්බන්ධතාවක් පවතින බව පැහැදිලි වේ.

ලිංගික අපයෝගනයට ලක්වීමත් වින්දිතයින් ගැටුපු රාජියකට මූහුණදෙනු ලබන අතර එසේ සිදුවන බලපැමි කෙටි කාලීන සහ දිරිස කාලීනව සිදුවන බලපැමි ලෙස වැරි කළ හැකිය. ඒ අනුව සෞඛ්‍ය, තීති, අධ්‍යාපන, සමාජ හා පවුල් ආදි ප්‍රධාන ගැටුපු කිහිපයකට සහ ගැඩි ගැනීම, පදිච්චය වෙනස්කිරීම ආදි ගැටුපුකාරු තත්ත්වයන්ට ද වින්දිතයින් මූහුණ ඇතේ. එක එක් ගැටුපුව මගින් සිදු වූ ප්‍රාලැම වෙන වෙන ම ඉදිරිපත් තීමේ ද සමස්ත තීයිදියෙන් 79%ක සෞඛ්‍ය ගැටුපුවලට මූහුණ ඇතේ. එසේ ම තීතිමය ගැටුපුවලට 99.6%ක ද, අධ්‍යාපන ගැටුපුවලට 84%ක ද, සමාජ ගැටුපුවලට 88%ක ද, පවුල් ගැටුපුවලට 55%ක ද මූහුණ ඇතේ. ගැබී ගැනීම තීසා 14%ක වින්දිතභාවය පත් වී ඇතේ. ලිංගික අපයෝගනයට ගොදුරුවීම තීසා අති වූ ගැටුපු සහ අපහසුතා තීසා වින්දිතයින් සහ වුවන්ගේ පවුල් 6%ක පදිංචිය හැරගාස් ඇතේ. අදාළ අපයෝගනය තීසා රෝගී ගත්වීමට සිදු වූ වින්දිතයින්ගේ මූල සංඛ්‍යාව 169ක්. එය ප්‍රතිගෘහයක් ලෙස 74%ක්. ඒ අනුව 168/169 ක් ම රෝගී ගත වී ඇත්තේ වෙළදා පරීක්ෂණය සඳහා සහසාගිවීමය. කෙසේ නමුත් මොවුන්ගෙන් 41 දෙනෙකුට මානසික ප්‍රතිකාර ද සිදුකර තිබේ. වින්දිතයින් 30 දෙනෙකු උරුසකාලීනව මානසික ප්‍රතිකාර ලබාගෙන තිබේ. ලිංගික අපයෝගන තීසා තීති ගැටුපුවලට මූහුණදෙන් වින්දිතයින්ගේ 99.6% පොලිස් මරුන කටයුතුවලට ද, 76%ක් අධිකරණ ගැටුපුවලට ද, 65%ක් පරිවාස අධික්ෂණය හා පරිවාසගැනීමේ ගැටුපුවලට ද මූහුණ ඇතිබේ. එසේ ම ඉගෙනීමේ අපහසුතාවලට 84%ක් මූහුණ ඇතේ අති අතර වින්දිතයින් 58%කට පාසල් යාමට බාධා වී තිබේ. පවුල් ගැටුපුවලට මූහුණදෙන් වින්දිතයින්, දෙමාපියන්ගේ බැණුවැමී, පවුලෙන්

ප්‍රතික්ෂේපකිරීම, සහ භාරකාරිත්වය වෙනස්කිරීම යන ගැටුපුවලට මූහුණ ඇතේ. ලිංගික අපයෝගනය තීසා වින්දිතයින් පැයිවාද් ගැටුපුවලට ද මූහුණ ඇතේ. එසේ මූහුණදෙන් ප්‍රතිගෘහය 55%ක් වේ. මේ තීසා සිදු වූ මානසික පිළිබඳ වින්දිතයින් වින්දිතයින් පැයිවාද් ගැටුපුවලට ඉස්කුම් ප්‍රතික්ෂේපකිරීම සිදු වූ මානසික පිළිබඳ වින්දිතයින් වින්දිතයින් පැයිවාද් ගැටුපුවලට ම බලපැමි ඇතිකළ හැකිය.

ලමා ලිංගික අපයෝගනය පාලනය හා තීවාරණය සඳහා තීයිදින් තුන තීයෝගනය කරන දැන්තදායකයින් විසින් යෝගනා ඉදිරිපත් කර තිබේ. ලමා ලිංගික අපයෝගනය පාලනය සඳහා වින්දිතයින් බහුතරයක් ඉදිරිපත් කරන යෝගනාව වන්නේ අපයෝගකයින්ට එරෙහිව දැඩි දැනුවම් ක්‍රියාත්මක කිරීමයි. වින්දිතයින් 64%ක් මෙම යෝගනාව ඉදිරිපත් කර තිබේ. එසේ ම දරුවන් දැනුවන් කිරීම, දෙමාපියන් හා සමාජය දැනුවන් කිරීම, දෙමාපියන්ගේ අවධානය වැඩිවීම, යහපත් පවුල් ප්‍රජාත්වක ක්‍රියාකාරිත්වය සහ ලමයින් සම්බන්ධයෙන් කෙපුතුකරන තීලධාරින්ගේ කාර්යක්ෂම බව ලිංගික අපයෝගනය පාලනය සඳහා යෝගනා ඉදිරිපත්කරයි. දෙමාපියන් බහුතරයකගේ මතය වන්නේ ද තීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම මෙයින් ලමයින්ට සිදුවන ලිංගික අපයෝගනය පාලනය කළ හැකි බවයි. භාරකරුවන්ගෙන් 58%ක් මෙම යෝගනාව ඉදිරිපත් කරයි. මේ අමතරව දෙමාපියන් දැනුවන් කිරීම, දෙමාපිය අවධානය වැඩිවීම සහ වැඩිහිටි ප්‍රජාව දැනුවන් කිරීම ලිංගික අපයෝගනය පාලනයට භාරකරුවන් ඉදිරිපත් කරන යෝගනා වේ. ක්‍රේතුවය සම්බන්ධ රාජ්‍ය තීලධාරින් ලිංගික අපයෝගනය පාලනයට ඉදිරිපත්කරන ප්‍රධාන යෝගනාව වන්නේ සමස්ත සමාජය ම දැනුවන් කෙපුතු බවයි. මේ අමතරව තීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම, ලමයින් දැනුවන් කිරීම, දෙමාපිය අවධානය වැඩිවීම, ලිංගික අධ්‍යාපනය ලබාදීම, දැඩි තීති ප්‍රතිකාර සහ වැඩිහිටි සම්බාදනය, පවුල ගැනීම්ලක්කගත ක්‍රේතුවයේ දැනුවන් කිරීම මෙයින් ලිංගික අපයෝගනය පාලනය කළ හැකි බව දක්වා ඇතේ.

ලමයින්ට එරෙහිව සිදුවන ලිංගික අපයෝගනය තීවාරණය පිළිබඳව ද පර්යේෂණයේ ද අවධානය යොමුකර තිබේ. වින්දිතයින්ගෙන් 49%ක් ප්‍රකාශකර තීබන්නේ දැඩි තීති රිනි සම්බාදනය හා ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් ලමා ලිංගික අපයෝගනය තීවාරණය කළ හැකි බවයි. භාරකරුවන් සහ තීලධාරින් බහුතරයකගේ අදහස වන්නේ ද නව තීති සම්බාදනය තුළින් ලිංගික අපයෝගනය තීවාරණය කළ හැකි බවයි. මේ අමතරව මෙම තීයිදින් තුනේ දැඩි ඉදිරිපත් කළ යෝගනා සාරාංශ කළ විට ගැනීම්ලක් ප්‍රජාරයක් ගෙවිනැවීම, දෙමාපියන් දැනුවන් ප්‍රවුල් පරිසරයක් ගෙවිනැවීම, දෙමාපියන්ගේ දැඩි ආරක්ෂාවක් හා රෝගිත්වයක් ලැබීම, දරුවන් දැනුවන් කිරීම, දෙමාපියන්ගේ දැඩි අවධානය දරුවන්ට යොමුකරීම, ඉලක්කගත ක්‍රේතුවයේ දැනුවන් කිරීම් සහ ලිංගික අධ්‍යාපනය ලබාදීම ලමා

ලිංගික අපයෝගනය නිවාරණය සම්බන්ධයෙන් ඉදිරිපත් වූ වැදගත් යේජනා වේ.

4. නිගමන සහ තිරයේ

ඡමා ලිංගික අපයෝජනය සඳහා බලපාන ප්‍රවුල් පාරිසරික සාධක හඳුනාගැනීමට සිදුකළ මෙම පරායෝජනයේ දී ලිංගික අපයෝජනය සඳහා විනිදිතයින්ගේ ප්‍රවූලේ යම් යම් උරුවලකා අඩු වැඩි වශයෙන් බලපාන තිබෙන බව හඳුනාගත හැකිවිය. ප්‍රවූලේ මෙම ගැටපු සහගත තත්ත්වයන් නිරාකරණයට හෝ පිළියම් යෙදීමට විනිදිතයින්ට හැකියාව නොමැති වුවත් කුමන හෝ පාර්යියක මැදිහත්වීමෙන් ගැටපු නිරාකරණය කිරීම සිදුකළ හැකි තම් මෙරට ලම්ඩින්ට සිදුවන ලිංගික අපයෝජන බහුතරයක් වෘත්තකාගැනීමේ හැකියාව පවතියි. මෙම පරායෝජනය සිදු කිරීමෙන් නිගමන කිහිපයකට එළඹීමට හැකි විය. ඒ අනුව දෙමාපියන්ගේ තුළගේකම සහ ලිංගික අධ්‍යාපනය පිළිබඳ දැනුමක් ලබා නොතිබේ ලම්ඩි ලිංගික අපයෝජනයට ලක්වීම අතර සම්පූර්ණ සම්බන්ධයක් පවතින බව තිගමනය කළ හැකිය. ඒ අනුව මෙරට ඡමා ලිංගික අපයෝජනය පාලනය හා තිවාරණයට කටයුතු කිරීමේ දී ලම්ඩින්, තරුණියින්, දෙමාපියන් හා වැඩිහිටියන්ට ප්‍රමාණවන පරිදි ලිංගික අධ්‍යාපනයකට ලබාදීම සහ ලිංගික අපයෝජනවලින් ආරක්ෂාවීමේ කුම්ඩී, කුසලනා ඇතිකිරීම අතිවාර්යයෙන් සිදුකළයුතු බව තහවුරු වේ. විනිදිත ප්‍රවූල් බහුතරයක් සිය අසල්වාසීන සහ සමාජය සම්ග අයන්පත් අනත්තර සම්බන්ධතා පවත්වනු ලැබේ. ඒ අනුව සාමාජියයන්ගෙන් දැරුවාට ලැබෙන ආරක්ෂාව භාරක්වා රෙකුවරණය මේ නිසා අහිමි වී තිබේ. දෙමාපියන් අහිමි විම, තනි මායිය ප්‍රවූලක පිටතවන හෝ වෙනත් භාරකරුවකු යටතේ පිටතවන ලම්ඩි ලිංගික අපයෝජනවලට ගොදුරුවීමේ වැඩි අවධානමක් පවතින බව පරායෝජනයේ දී හඳුනාගත හැකිවිය. ඡමා ලිංගික අපයෝජනය පාලනය හා තිවාරණය සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කිරීමේ දී ඉහත ප්‍රවූල්වලට විශේෂ අවධානයක් යොමුකළ යුතුය. දෙමාපියන් අනියම් සම්බන්ධතා පැවැත්වීම් සහ දෙවන වර හෝ වෙනත් විවාහයන් සිදුකරුගැනීම දි ඡමා ලිංගික අපයෝජනය සඳහා හේතු වේ. ප්‍රවූල් ආර්ථික දුෂ්කරණ පැවතීම ද එම ප්‍රවූල්වල දැරුවන්ට ලිංගික අතවර සිදුවීමට දැඩි අවධානකාරී සාධකයක් ලෙස හඳුනාගෙන තිබේ. අධ්‍යාපනයෙන් ප්‍රවූල් බහුතරයක් ප්‍රමාණවන් ආදායමක් නොලබන අතර සැලකියුතු ප්‍රවූල් ගණනක සම්දැදි ආධාරය හෝ රුපයේ වෙනත් ආධාරයක් ලැබේමෙන් ඒ බව තහවුරු වේ. පියවරුන්ගේ මත්පැන් මත්දුව් හාවිතය සහ ලම්ඩින් ලිංගික අපයෝජනයට ගොදුරුවීම අතර දැඩි සම්බන්ධයක් පවතින බව මෙම අධ්‍යාපනයේ දී සෞයා ගෙන ඇති. විනිදිතයින්ගේ පියවරුන් අති බහුතරයක් මත්පැන් හෝ මත්දුව්ය හා විතකරයි. දෙමාපියන් විදේශගතවීම ද විනිදිතභාවයට ප්‍රබල හේතු සාධකයක් වන අතර විදේශ ගතවීම් සැලකියුතු

සංඛ්‍යාවක් අධ්‍යයනයේදී හඳුනාගත හැකි විය. මව රැකියාවක් සිදුකිරීම ද ඇතැම් විට ලමයින් ලිංගික අපයෝජනවලට ගොඩුවීමට හේතු වී තිබේ. පියා අභිම් පවුල්වල මවරුන් බොහෝ විට ආරථික කටයුත්තක තියැලෙන අතර මව පියා දෙදෙනා ම රැකියා සිදුකරන පවුල් ද නෑතු වේ. කෙසේ නූත් මව හෝ දෙමාපියන්ගේන් කෙනෙක් තිව්වේ රදී නොසිටීම ලමයින්ගේ ආරක්ෂාවට තර්ජනයක් වන අතර ලිංගික අපයෝජනවලට ගොඩුවීමේ අවධානමක් පවතියි. දුරුවන් හා දෙමාපියන් අතර යහපත් අන්තර සම්බන්ධතාවක් නොපැවතිම ලිංගික අපයෝජන සිදුවීමට බලපාන ප්‍රධාන සාකච්ඡක් ලෙස හඳුනාගෙන ඇත. එසේ ම පවුල් ආරවුල් සිදුවීම, දෙමාපියන්ගේ විවිධ කායික හා මානසික ආබාධ, දෙමාපියන්ගේ රැකියාවේ ස්වභාවය, දෙමාපියන්ගේ සමාජ විරෝධ වර්යා රටාවන්, ඔහුන්ගේ කුසලතා හා ආක්ල්ප මද බව, දෙමාපියන් ලමා කාලයේදී ලිංගික අතවරයට ලක්වීම, විකල්ප රැකවරණයක් නොලැබීම, පවුල්ල ආගමික සයාභාරුමය පරිභාවිය, අපයෝජක සහ පවුල් අතර පවතින ස්ථිප සම්බන්ධතාව ලමයි ලිංගික වශයෙන් අපයෝජනයට ලක්වීමට අඩු වැඩි වශයෙන් බලපා ඇති බව මෙම අධ්‍යයනයේදී හඳුනාගත හැකිවිය. මෙම ගැටුපු පවුල්ල අක්මිකතා තියා ඇත්තිවන අතර ඒවා ලමා ලිංගික අපයෝජනය අතර සාපුරු සම්බන්ධතාවක් පවතින බව තිගෙනු කළහැකිය.

සමවයස් කණ්ඩායම්වල බලපෑම, අඩු වයස් ප්‍රේම සම්බන්ධතා, ලමයින්ගේ අපවාරි වර්යා රටාවත්, ලමයින්ගේ විලාසිතා හාවිතය, මුවන්ගේ විවිධ කායික මානසිත ආබාධ, දුරකථනය හා අන්තර්ජාලය හාවිතය සහ පිවත්වන සමාජ පරිසරයේ විවිධ දුරටත් ද ලමයි ලිංගික අපයෝජනයට ගොදුරුවීමත් අතර දූඩ් සම්බන්ධතාවක් පවතින බව තිගමනය කළ හැකිය. අපයෝජකයා හා අපයෝජනයට ලක් වූ ස්ථානය විනිදිතයා සමග සම්පූර්ණ සම්බන්ධතාවක් පවතින බව පර්යෝජනයේ දී එකිනෙක හැකි තවත් ප්‍රධාන තිගමනයකි. ඒ අනුව අපයෝජකයාව මෙන් ම අපයෝජනය සිදු වූ ස්ථානය බොහෝ විනිදිතයින් විසින් හොඳින් දැනහැඳුනා ගෙන ඇත. ලිංගික අපයෝජනවලින් බහුතරයක් විනිදිතයාගේ කුමැත්තක සිදු වී තිබේ. එසේ ම එක ම අපයෝජකයකුගෙන් නැවත තැවත ලිංගික අතරවරයට ලක්වීම ද මෙහි දී හඳුනාගත හැකි විය. ඇතැම් විනිදිතයින්ට වෙනත් අපයෝජකයින්ගෙන් ද ලිංගික අතරව සිදු වී ඇත. ලිංගික අපයෝජනයට ලක්වීමෙන් විශාල ගැටුදු ප්‍රමාණයකට මූලුණිමේම සිදුවන අතර ඒවා ඇතැම් ලමයින්ට පැවැත් කාලින වශයෙන් ද විශාල බලපෑමක් සිදුකර ඇති බව හඳුනාගත හැකිය.

ලමා ලිංගික අපයේෂනය පාලනය හා නිවාරණය සඳහා මෙම පර්යේෂණයේ දී හදුනාගත් යෝජනා ප්‍රධාන කොටස් හතරක් යටතේ සම්පිණිතවනය කර ඉටුරුපත් කළ තුළයි.

01. ලමයින් තුළ කුසලතා, ආකල්ප සහ දැනුම වර්ධනය කරමින් ස්වයං ආරක්ෂාවට බලගැනීමේ - පුද්ගල මට්ටම
02. ලමා හිතකාම් යහපත්, ගක්තිමන් පැවුල් පරිසරයක් ගොඩනැගීම මගින් ලමා ආරක්ෂාව තහවුරු කිරීම - පැවුල් මට්ටම
03. සම්ප සබැඳියන් සහ ප්‍රජාව බලගැනීමේ ක්‍රමවේද මගින් ලිංගික අපයෝගන සිදුවීම වළක්වා ගැනීම - සම්ප සබැඳතා හා ප්‍රජා මට්ටම
04. සමාජ හා සංස්කෘතික තත්ත්වයන් ලමා ආරක්ෂාව තහවුරුවන පරිදි පවත්වාගෙන යාම සහ කළමනාකරණය කිරීම - සමාජ හා සංස්කෘතික මට්ටම

ඉහත සඳහන් පරිදි කරුණු හතරකට සම්පිණිය කළ ද මෙයට පුද්ගල් වපසරියක ව්‍යාප්තවන පාලන හා නිවාරණ ක්‍රමවේද ඇතුළත් වේ. ඉහත පළමු මට්ටම් තහ යම් කිසි උත්සායකය්, උනන්දුවක් තුළින් කෙටි කාලයක දී වුව ද සාර්ථක ප්‍රතිඵල ලෙස කරගත හැකිය. සිදුවන මට්ටම් දී මුළු මහන් සමාජය මෙනස්සිය යුතුය. ආගමික, සඳාවාර, සිරින් ආර්ථික, දේශපාලනික හා ජන මාධ්‍ය හාවිතය ද නිවැරදි ලෙස වෙනස්සිය යුතුය. විශේෂයෙන් ම ජන මාධ්‍ය ලිංගික අපයෝගන වාර්තාකරණය සම්බන්ධයෙන් සඳාවාරුන්මක හාවය ඉක්මවා ගොස් පවතින නීති රිති ද අනිත්‍යමය ය කර කටයුතුකර ඇති බව පෙනෙයි. මේ පිළිබඳව අවධානය ගොමුකළ එව්.චී.රු. ගුණසේකර ඇතුළත පිරිස 2021 දී පරියෝග වාර්තාවක් මගින් ද කරුණු පෙන්වා දී ඇත. ඒ අනුව ලමා ලිංගික අපයෝගනය පාලනය හා නිවාරණය ඉහත එක් කණ්ඩායමකට පමණක් සිදුකළ තොගැකි අතර කණ්ඩායම් හතර එකාබද්ධ ප්‍රවේශයකින් කටයුතු කළ යුතුය. මෙම ප්‍රවේශය සඳහා ලමයා, පැවුල්, ප්‍රජාව සහ වෙනත් කණ්ඩායම් එක් ව ලමයින්ගේ ආරක්ෂාව හා රැකවරණය වෙනුවෙන් වෙන් වෙන්ව, එකිනෙකට සම්බන්ධ කාර්ය හාරියක් ඉටුකළ යුතුය.

5. ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ

- අමරසේකර. ඩී. (2012). අපරාධ විද්‍යාව, ආරිය ප්‍රකාශකයේ, වරකාපොල.
- අමරසේකර, ඩී. (2015). ශ්‍රී ලංකාවේ සමාජ ප්‍රයාන්ත්‍ය, ආරිය ප්‍රකාශකයේ, වරකාපොල.
- කොළඹ පොලිස් ලමා හා කාන්තා කාර්යාලය, (2012-2020). ලමා ගහන අපරාධ සහ ලමා සුළු අපරාධ වාර්තාව, (2004-2014), ලේක්හුඩ්, කොළඹ.
- නිශ්චක, එන්. (2004). සල්ලාලයන් ලෙස පරවන ආසියාවේ මල්කැකුල, සිල්මින් නොවැම්බර 14, ලේක්හුඩ්, කොළඹ.

පලිපාන, ඒ. (2001 දෙසැම්බර්), බාල අපවාර හා ලමා පරුපුර, සත්‍ය, ගාම සැවර්ධන අභ්‍යාස හා පරියේෂණයනය, සමාජීය අමාත්‍යාංශය, කොළඹ.

පෙරේරා, එම්. සී. එස්. (2005). සමාජ ප්‍රයාන්ත්‍ය, කරන ප්‍රකාශනයකි.

මූත්‍රකමාරණ, එස්. (1997). එනෙර වසංගත මෙනෙර ලමයි මත, වත්මන, 1997 ජනවාරි 01, සීමාස්ථිත උපාලි ප්‍රවාහන් පත්‍ර සමාගම, කොළඹ.

රත්නපාල, එන්. (2014). ශ්‍රී ලංකාවේ ගණිකාවේ, සඳීපා ප්‍රකාශන මන්දිරය, කොළඹ 08.

රත්නවේල්, ආර්. (2005). එංගලන්තයෙන් එළියට පැමිණි ලංකාවේ ලමා ජාවාරම, සිල්මින්, 2005 පෙබරවාරි 06, ලේක්හුඩ්, කොළඹ.

ශ්‍රී ලංකාපොලිස් දෙපාර්තමේන්තුව, (1995). ලමා අපයෝගනය පිළිබඳ අත්පොත, යුත්තිසේල් ආයතනය, කොළඹ.

Amaratne, R. R. G. S., Vidanapathirana, M. (2016). Child Sexual Abuse in Puttalam, Srilanka: a medico-legal analysis, *Medicol-Legal Journal of Srilanka*, 2016; 4(2), 34-39. Available online at, 04.03.2018, https://www.researchgate.net/publication/318342134Child_sexual_abuse_in_Puttalam_Sri_Lanka_a_medico-legal_analysis

Cheah, I. G. S., Yuen, C. W. (2016). A Review of Research on Child Abuse in Malaysia, *The Medical Journal of Malaysia*, 2016 (71), 87-99, Malaysian Medical Association.

Gunasekera H. D. E, Abeysekara T. B. and Weerasinghe T. (2021). A Study on the Legal Applicability of Methods used by the Sri Lankan media in reporting Child Sex Offenses, *International Journal of Research and Innovation in Social Science*, 5(5), ISSN 2454-6186.

Gutman, L. T., Claire, K. K. S., Weedy, C. (1991). human Immunodeficiency Virus Transmission by Child Sexual Abuse, 1991 Feb;145(2),137-42 Available online at, 30.07.2018, <https://jamanetwork.com/journals/jamapediatrics/article-abstract/51552>

Hancock, L. (1992). Young People Involved in Prostitutionin Victoria, School of Australian and International Studies, Deakin University, geelong, Victoria. Available online at 24.07.2018,<http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:6Z3AthfiuvoJ:citeseerk.ist.psu.edu/viewdoc/downloa d%3Fdoi%3D10.1.1.421.2596%26rep%3 Drep1%26type%3Dpdf+&cd=5&hl=en&ct =clnk&gl=lk>

National Child Protection Authority, (2021). 1929 Statistics, Available online at, 01.02.2021,<https://www.childprotection.gov.lk/resource-centre/statistics-3>

Trangkasomba, (2008). Sexual Abuse in Thai Children:A Qualitative Study, *J Med Assoc Thai*, 91 (9): 1461-1467, Available online at, 10.01.2018, <https://pdfs.semanticscholar.org/e751/d1eefc9c2fd396e80d0c572d71686062cbc5.pdf&ved=2ahUKEwjJtkq77rPeAhUZdCsKHWwIDQgQFjABegQICBAB&usg=AOvVaw1Q2itMwVoH0FU3YbkIY4tm>

United Nation Convention On The Rights Of The Child, (1989). Available online at 02/02/2018,http://www.unesco.org/education/pdf/CHILD_E.PDF

Unicef, (2012). Together forgirls: Sexual Violence Fact Sheet, Available online at, 06.01.2018,https://www.unicef.org/protection/files/Together_for_Girls_Sexual_Violence_fact_sheet_july_2012.pdf&ved=2ahUKEwiQ_6H9j7veAhVGNI8KHe47Ab8QFjAAegQIABAB&usg=AOvVaw030wR0A8Usu41RjDUDefE